

Jyrki Kataisestako EU:n uusi pääkomissaari?

Hämmästyttävää kyllä, se on mahdollista.

Euroopan Unionissa on käynnistynyt kaikkien aikojen valtapeli.

Eurovaalit ovat ensi toukokuussa, mutta jo nyt jaetaan herranpaikkoja vaalien jälkeiseen aikaan.

Kamppailu komission puheenjohtajan paikasta käy kiivaana.

Parlamentti päättää

-

Europarlamentin valtaoikeudet ovat uusimman perustuslain mukaan

lisääntyneet merkittävästi. Se on saanut viimeisen sanan pääkomissaarin

nimittämiseen: komission puheenjohtajaehdokkaan on saatava salaisessa lippuäänestyksessä parlamentin määräenemmistön hyväksyntä.

Nimitykseen ei siis riitä enemmistö annetuista äänistä vaan siihen

tarvitaan enemmistö äänistä parlamentin jäsenluvun perusteella

(eli 376 ääntä).

Jos neuvoston eli jäsenmaiden hallitusten nimittämä ehdokas ei saa

taakseen vaadittavaa enemmistöä parlamentissa, neuvoston on etsittävä

uusi ehdokas.

Parlamentti pyrkii kaikissa mahdollisissa yhteyksissä lisäämään omaa

valtaansa jäsenmaiden kustannuksella, ja niin se tekee tässäkin asiassa.

Se yrittää saada – eli pakottaa nimityksen viimekätisenä päättäjänä

– jäsenmaat esittämään parlamentille sen ennakoon hyväksymän

ehdokkaan.

Parlamentin pääehdokas

-

Europarlamentti on kaiken aikaa muuttumassa liittovaltioparlamentin

suuntaan niin, että siellä valtaa käyttävät ylikansallisten europuolueiden

edustajat. Parlamentti maksaa näille suurten maiden hallitsemille

demokratiavajeisille puolueille puoluetukea noin 30 miljoonaa euroa

vuodessa, ja europuolueiden kautta ne rahat käytetään parlamentin

liittovaltiorakenteiden vahvistamiseen.

Tulevan kevään vaalien jälkeenkin suurimmat europuolueet ovat

oikeistolainen Euroopan kansanpuolue (EPP) ja Euroopan

sosialidemokraattinen puolue (PES). Käytännössä ne jakavat vallan

parlamentissa ja haluavat käyttää sitä ohi jäsenmaiden valittaessa

komission seuraavaa puheenjohtajaa.

Vahvin ehdokas uudeksi pääkomissaariksi on entinen

ammattijalkapalloilija ja kirjakauppias Martin Schulz (PES), joka on

parlamentin nykyinen puhemies. Hän on kulmikas ja särmikäs

saksalainen demari, jonka valinta ei ole varma parlamentin

salaisessa lippuäänestyksessä, vaikka kaksi suurinta europuoluetta

olisivat siitä sopineet. Hänen työtyylinsä on tuottanut kritikoita

myös omissa joukoissa.

Kun pääkomissaari esittää parlamentin hyväksyttäväksi listan muista

komissaareista, näiden valinta kytkeytyy komission puheenjohtajan

valintaan ja sitä seuraavaan kaupankäyntiin kansallisista ehdokkaista,

naiskomissaareista ja kunkin komissaarin salkusta.

Hämmästyttävällä tavalla Schulzin oikeistolaisiin haastajiinsa kuuluu myös Jyrki Katainen, joka kilpailee EPP:n ehdokkuudesta kahden muun pääministerin (Puolan Donald Tuskin ja Irlannin Enda Kennyn) kanssa.

Ehdokkuus otettava vakavasti

Jos Katainen on mukana pääkomissaariehdokkaana vielä loppusuoralla,

mikä on ihan hyvin mahdollista, hän saattaa joutua lähtemään

europarlamenttiehdokkaaksi. Silloin syntyisi mielenkiintoinen tilanne,

sillä Suomessa kilpailisi hänen kanssaan äänistä Alexander Stubb.

Alexille on vuosikaudet sovitettu ”tavallisen” komissaarin viittaa

kokoomuksen ja SDP:n tekemän sopimuksen perusteella. Komissaarin

virka on Suomessa jyvitetty kokoomukselle.

Eurovaalissa olisi Kataisen välttämättä saatava Stubbia enemmän

ääniä. Se on vaikea tehtävä päättämättömyyteen taipuvaisen

pääministerin tähden alettua himmetä kotimaan politiikassa.

Suomen nykyinen komissaari Olli Rehn on tarjoutunut keskisuuren

liberaaliryhmän (ALDE) pääehdokkaaksi eurovaalissa, mutta kepulaisen

kaappifederalistin mahdollisuus edetä eurovaalin kautta uuteen

merkittävään tehtävään unionissa on minimaalisen pieni. Aina toki

saa yrittää.

Taistelu liittovaltiosta

-

Euroopan parlamentti on federalistinen yhteisö. Sen suuri enemmistö,

joka valitaan – toisin kuin Suomessa - lähes kaikissa jäsenvaltioissa

listavaaleilla niin että äänestäjät eivät voi vaikuttaa valittaviin henkilöihin,

on liittovaltiohenkinen. Mepit yrittävät puhalttaa sen hengen koko unioniin.

Listavaalissa ei parlamentin suurimpien oikeisto- ja demaripuolueiden

listoilta valita EU:n liittovaltioimista vastustavia edustajia, ja vaalitapa

tuottaa EPP:n ja PSE:n ryhmiin toinen toistaan muistuttavan poliittisen

meppijakauman suhteessa liittovaltioon. Siitä näkökulmasta on

yhdentekevää. valitaanko komission puheenjohtajaksi demareiden

Schulz vai oikeiston ehdokkaana kaappifederalisti Katainen.

Parlamentin taistellessa vallasta ja käyttäessä pääkomissaariäänestystä

oman valtansa pönkittämiseen on ilmeistä, että eurovaaleissa nähdään

EU:ssa ennen kokematon valtataistelu komission puheenjohtajan

paikasta, jonka europarlamentti yrittää varastaa jäsenmailta.